

336.763

"1926"

ЗАКОН
И
ПРАВИЛА
ЗАНАТСКЕ БАНКЕ
КРАЉЕВИНЕ С. Х. С.

А. Д.

БЕОГРАД,

Штампарија „Мироточиви“, Кнез Михајлова 54.

1926.

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIJU I
DOKUMENTACIJU DELATNOST

Inv. br.

SIGN.

ЗАКОН
О
ЗАНАТСКОЈ БАНЦИ
КРАЉЕВИНЕ С. Х. С.

А. Д.

МИ
АЛЕКСАНДАР I.

По милости Божијој и вољи Народној
Краљ Срба, Хрвата и Словенаца

Проглашујемо и објављујемо свима и сва-
коме, да је Народна Скупштина Краљевине
Срба, Хрвата и Словенаца, на своме XXXII.
редовном састанку, одржаном 30. јануара 1926.
године у Београду, решила и да смо ми потвр-
дили и потврђујемо:

ЗАКОН

О
ЗАНАТСКОЈ БАНЦИ

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца А. Д.

Члан 1.

Овлашћује се Кр. Влада да даде Занат-
ској Банци Краљевине Срба, Хрвата и Слове-

бр. 37214

наца А. Д. са седиштем у Београду, коју ће основати занатлије и њихове организације из целе државе у циљу снабдевања занатлија што повољнијим кредитом, те помагања стварања занатлијских задруга и кредитовања истих, ове повластице:

а) Банка се ослобођава плаћања свих државних и самоуправних такса при оснивању и издавању својих акција;

б) Банка се ослобођава плаћања пореза и приреза, које плаћају по својим завршним рачунима друштва, обвезана на јавно полагање рачуна. За ове порезе важи ослобођење и од самоуправних приреза;

в) **Држава се одриче права на дивиденду, која би јој припала на део капитала који ће она уплатити;**

г) Министар Финансија уносиће у буџет, почевши од 1926—27 год., суме од три и по милиона динара, из којих ће се сума уписати и уплатити банчине акције; у колико не буде довољан за ту сврху приход Држ. Класне Лутрије, који се ставља на расположење Министру Трговине и Индустрије за унапређење заната, те за пољопривредну и кућну индустрију, водећи при свему овом рачуна о томе да свеукупно учешће државе на акционарном капиталу банке може бити највише 40 процената од укупног уплаћеног основног капитала. Са акцијама банчиним у својини државе управља Министар Трговине и Индустрије.

Члан 2.

Краљ. Влада вршиће надзор над целокупним банчиним радом преко Министра Трговине и Индустрије. У том циљу поставиће се Краљевим указом на предлог Министра Трго-

вине и Индустрије сталан комесар, који ће непосредно вршити надзор над целокупним радом банке, контролисати све књиге, те присуствовати свим одборским седницама и зборовима акционара. Плата комесара, коју одређује Министар Трговине и Индустрије, пада на терет банке.

Кад комесар нађе, да је нека одлука Управног Одбора, средишнице, подружнице или збора акционара противна друштвеним правилима или интересима земаљским или занатлијским, има права обуставити је од извршења и дужан је о томе одмах известити Министра Трговине и Индустрије, који ће у року од 10 дана донети извршно решење, да ли поступак комесара одобрава; ако не донесе решење у овом року, закључак Управног Одбора ступа на снагу.

Члан 3.

Са устројењем банке оснива се истовремено главна подружница у Загребу, а према потреби и редом овде наведеним основаће се подружнице односно испоставе банчине у Љубљани и Сарајеву, те испоставе у Сплиту, Скопљу и Новом Саду, а по потреби и у осталим привредним средиштима, по одобрењу Министра Трговине и Индустрије. Истовремено има се подружници и свакој испостави утврдити пословно подручје.

Члан 4.

Новчана средства банчина, укључивши и кредите и државне уплате капитала, расподељују се између средишнице, подружнице и испостава водећи при томе рачуна и о продуктивној способности и потребама занатства

свих подручја као и по кључу уплаћеног капитала и штедних улога дотичног подручја, о чему одлучују споразумно главни управни одбор и одбор подружнице, односно подружнице или испоставе.

Средишница, подружнице и испоставе врше непосредно кредитирање на територијама њиховог делокруга, што ће се статутом поближе одредити.

Члан 5.

Акције банчине имају гласити на име, те су недељиве. На збору акционарског друштва сваке три акције дају имаоцу право на један глас.

Друштвеним правилима може се одредити колико ће највише гласова имати акционар, који има више акција, али ни један акционар не може имати више од 25 сопствених гласова, па ма колико акција имао.

Члан 6.

На основу свог учешћа у акционарској главници банке имаће држава већину чланова у надзорном одбору. Министар Трговине и Индустрије именује двојицу, а Министар Финансија једног члана. Од ових чланова један мора да буде стручни чиновник Министарства Трговине и Индустрије, а остали морају бити из редова виших чиновника или чланова управе Народне Банке и Државне Хипотекарне Банке. У свим осталим одборима банке, подружнице и испоставе морају самосталне занатлије бити заступани у надполовичној већини.

Статут поднеће на одобрење Министру Трговине и Индустрије споразумно све централне организације занатлија у држави.

Члан 7.

Банка се не сме бавити спекулативним пословима, него ће се ограничити на позајмице занатлијама за занатске радње, те занатским задругама надаље, на примање улога на штедњу, отварање текућих рачуна, примање депозита на чување и руковање, напосе занатлијских фондова, давање кауције и гарантних писама занатлијама за лицитације, те вршење куповине и продаје страних валута за рачун занатлија и занатлијских задруга, а ово двоје последње само уз истовремено покриће у готовом.

Члан 8.

Народна Банка примаће у реесконт погтфељске менице Занатске Банке Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца — А. Д. а у смислу чл. 11. тач. 10. зак. о Народној Банци.

Министар Трговине и Индустрије установљује сваке године по предлогу управе банчине, а према ситуацији на новчаном тржишту, дали и за колико каматна стопа кредита, које даје Занатска Банка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца — А. Д. може бити већа од каматне стопе Народне Банке Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Члан 9.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се објави у „Службеним Новинама.“

Препоручујемо нашем Министру Трговине и Индустрије, да овај закон обнародује, а свима нашим министрима да се о извршењу

његовом старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковају.

У Београду, 27. фебруара 1926. год.

АЛЕКСАНДАР с. р.

Председник Министарског Савета

Ник. П. Пашић с. р.

Министар Трговине и Индустије

Д-р И. Крајач с. р.

Видео и ставио Државни Печат чу-
вар Држав. Печата, Министар Правде

М. С. Ђуричић с. р.

(Следују потписи осталих Министара)

„Службене Новине“ бр. 69. 1926. год.

ПРАВИЛА ЗАНАТСКЕ БАНКЕ

КРАЉЕВИНЕ С. Х. С.

А. Д.

І.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.

Чл. 1.

Занатска Банка Краљевине С. Х. С. је акционарско друштво, које ће се управљати по овим правилима, по Закону о Занатској Банци и по Закону о Акционарским Друштвима Краљевине Србије, односно по Зако-
нима, важећим за акционарска друштва у осталим деловима Краљевине.

Чл. 2.

Фирма је Банчина: „Занатска Банка Краљевине С. Х. С. А. Д.“

Седиште је Банке у Београду. Она ће истовремено отворити: Главну подружницу у Загребу, а према потреби и редом овде на-
веденим у што краћем року основаће подруж-
нице у Љубљани и Сарајеву, а испоставе у Сплиту, Скопљу и Новом Саду. Тако исто Банка ће настојати да и у осталим привред-

ним центрима отвори испоставе у колико се за то потреба укаже.

Испостава се може отворити у местима, која су седиште економског подручја кад год из главнице коју је оно уписало, и сразмерног дела државне помоћи, у смислу уставне овог Закона, издржава своју Испоставу.

Протоколисање фирме банчине и фирма њених подружница и испостава вршиће се код надлежних судова.

Чл. 3.

За потписивање фирме банчине овлашћени су:

- 1) Чланови Управног Одбора;
- 2) Директори од Управног Одбора изабрани;
- 3) Прокуристе, које Управни Одбор овласти.

За пуноважно потписивање фирме довољан је потпис двојице овлашћених, од којих један увек мора бити члан Управног Одбора. Потписивање се врши на тај начин, да њихови потписи дођу испод оштампаног или штампаног утиснутог жига банчине фирме.

Управни Одбор одређиваће, ко ће потписивати фирме банчине подружница и испостава.

Чл. 4.

Законом је ослобођена ова Банка плаћања свих државних и самоуправних такса при оснивању и издавању акција. Надаље је ослобођена плаћања државних и самоуправних пореза и приреза, које плаћају по својим завршним рачунима друштва обвезана на јавно полагање рачуна.

Чл. 5.

Своје службене објаве Банка ће обавезно вршити преко „Службених Новина“ и органа Главних Занатлијских Савеза, као и преко Покрајинских службених новина ако их има.

Чл. 6.

Циљ је Банке да помаже занатлије и занатску радиност снабдевањем што повољнијим кредитом и помагањем отварања занатлијских задруга. Она ће подстицати оснивање кредитних и осталих занатлијских задруга, а кредитоваће све занатлијске задруге и установе.

Чл. 7.

Трајање је Банке неограничено, осим ако би наступио случај из чл. 81. Закона о Акционарским Друштвима.

II.

ГЛАВНИЦА, АКЦИЈЕ И АКЦИОНАРИ.

Чл. 8.

Основна главница банчина износи динара 75.000.000, и подељена је на 375.000 акција свака од номиналних 200.— динара. Најпре ће се уплатити 37.500.000 динара. Свој удео уплатиће Држава увек у размеру од 40% према 60% капитала којег потпуно уплате приватни. Друга половина основне главнице уплатиће се кад то одлучи збор акционара и на то пристане Министар Трговине и Индустије.

Основна главница може се повећати по решењу збора акционара и одобрењу Министра Трговине и Индустије.

Чл. 9.

Начин, време уплате и емисиони курс нових акција одређиваће по предлогу Управног Одбора, збор акционара, а по одобрењу Министра Трговине и Индустрије.

Распоред акција извршиће оснивачки Одбор.

При упису акција акционар је дужан дати писмену изјаву са назначењем свога имена и презимена, места становања, занимања и у којем износу уписује.

Чл. 10.

На име трошкова око оснивања плаћају акционари при упису акција по 5.— динара од акције. Ако оснивачки трошкови буду већи од наплаћене суме, они се имају амортизовати у року од 2 године, а вишак ако га буде било уноси се у Резервни Фонд.

Чл. 11.

Позив на упис акција мора се објавити преко „Службених Новина“ и органа Главних Занатлијских Савеза и то на 30 дана пре почетка уписа. На име прве уплате има се положити 20% од номиналне вредности а све остале у равним месечним ратама.

При полагању новца на уплату, акционари добијају привремене акције, које гласе на име. Све уплате морају се забележити и потврдити на привременој акцији. Ове привремене акције могу се преносити у изузетним случајевима и на друга лица, ако то Управни Одбор за сходно нађе.

Чл. 12.

Они акционари, који после трећег позива преко „Службених Новина“ и органа Главних

Занатлијских Савеза, објављеним у једномесечним роковима, не положије своје уплате по акцијама ни за даљих 15 дана, престају бити акционари. Њихове се акције поништавају, а дотле положене уплате, по одбитку 25% за резервни фонд, враћају им се.

На закашњене уплате од горњег рока акционар полаже још 9% припадајућег интереса.

На место поништених акција Управа ће издати нове акције.

Чл. 13.

На привремене акције, непотпуно уплаћене, Банка ће давати дивиденду сразмерно уплаћеном капиталу.

Кад се изврши коначна уплата, онда ће се свима акционарима на место привремених издати сталне акције.

Чл. 14.

Стална акција гласи на име и није дељива. Мора бити обележена текућим бројем, сувим печатом и банчином фирмом, коју мора потписати на акцији председник Управног Одбора и један члан Управе.

Облик, величину и садржину акције, као и талон и лист дивидендних купона, прописује Управни Одбор. Пренос се може извршити само по писменој представи — решењем Управног Одбора, које се доноси најдаље у року од месец дана од дана тражења.

Чл. 15.

Гледе усмрћење изгубљене акције, као и поступања са изгубљеним купонима и талонима, меродавни су законски прописи, који важе у појединим деловима Краљевине.

Чл. 16.

Акционари Банке могу постати: држава, занатлије, њихове жене, занатлијске задруге и све занатлијске установе и делимично пријатељи занатлијства. Држава учествује са 40%, занатлије, занатлијске задруге и установе са 51% а у остатку пријатељи занатлијства. Тако исто и при преносу акција на новог сопственика овај однос не сме бити измењен, на штету занатлије акционара.

Могу учествовати и имати право гласа на збору акционара само они акционари, који су као такви уведени у књигу банчаних акционара најмање на деведесет дана пре збора акционара. Ово не важи за предходни збор акционара.

Чл. 17.

Банка за своје обавезе одговара целокупном имовином, а акционари до номиналног износа њихових акција.

Чл. 18.

Акционари имају права на сразмерно учешће по свакој акцији у чистој добити, као и у банчиној имовини. У циљу постигнућа задатака означених у чл. 6. ових Правила Држава се одриче учешћа у добити.

Чл. 19.

Банка на своје акције не сме давати зајмове, нити их куповати за свој рачун, сем случаја редукције главнице; такође их не сме продавати испод номиналне вредности. Банка може изузетно куповати своје акције само за рачун пензионог фонда свога особља.

III,

ПОСЛОВИ.

Чл. 20.

Ради постигнућа свога циља означеног у чл. 6. ових Правила Банка ће вршити следеће послове:

1) Давање меничне зајмове и зајмове по текућим рачунима занатлијама непосредно или преко занатлијских задруга;

2) Давање позајмице на сировину и израђену робу;

3) Посредовање за снабдевање занатлија и њихових стручних задруга јевтиним материјалом и полуфабрикатима, као и савременим алатима и машинама уз предходно покриће;

4) Обављање све врсте послова, који спадају у делокруг Банке као новчане установе и то: а) примање улоге на штедњу; б) отварање текуће рачуне; в) вршиће наплате и исплате, без обзира да ли су комитенти у земљи или на страни; г) давање кауције и гарантна писма за лицитације, у којима занатлије узимају учешћа; д) вршиће куповину и продају страних валута и девиза за рачун занатлија и занатлијских задруга и то само уз покриће у готовом новцу.

5) Банка ће бити чувар и руковалац готовине и фондова занатских установа и корпорација, а у смислу чл. 7. Закона о Занатској Банци, и

6) Као и свима осталим банкарским пословима, који не би били противни прописима Закона о Занатској Банци и ових Правила.

Предузимање свих ових послова, како у погледу зајмова тако и штедње, као и на који

ће се начин они извршивати, прописаше Управни Одбор нарочитим правилником.

Ради што бољег информисања, Банка ће вршити обавештајну службу и преко слободних и принудних организација у земљи.

Не могу од Банке добивати кредите оне занатлије, који се баве позајмљивањем новца другим лицима.

Чл. 21.

Каматну стопу утврђиваће сваке године Господин Министар Трговине и Индустрије, а по предлогу Управног Одбора Банке, а према ситуацији на новчаном тржишту за колико каматна стопа кредита, које даје Занатска Банка, може бити већа од каматне стопе Народне Банке Краљевине С. Х. С.

Ако Господин Министар Трговине и Индустрије не би по предлогу Управног Одбора донео своју одлуку у року од 10 дана, одлука Управног Одбора ступа на снагу, у смислу чл. 2. Закона о Занатској Банци.

IV.

БАНЧИНИ ОРГАНИ.

Чл. 22.

Органи су банчини:

- 1) Збор акционара;
- 2) Управни Одбор; и
- 3) Надзорни Одбор.

V.

ЗБОР АКЦИОНАРА.

Чл. 23.

Зборови су редовни и ванредни. Редовне зборове сазива Управни Одбор и то увек нај-

даље до 30. априла сваке године, а ванредне према указаној потреби.

Управни Одбор дужан је обзнанити позив на збор у „Службеним Новинама“ и у органима Главних Занатлијских Савеза бар 30 дана пре дана одређеног за држање збора, рачунајући од дана прве објаве. У позиву се мора назначити дневни ред и крајњи рок, до кога се акције могу депоновати.

Чл. 24.

Лица пријављена на збор уводиће Управни Одбор у нарочито за то израђени списак; у којем мора бити означено, колико свако од њих има гласова и колико је положио акција. Акције се имају положити у банчином локалу, а у местима ван седишта Банке код установа које буде одредио Управни Одбор.

Тај списак мора бити закључен на седам дана пред збор, утврђен потписом фирме банчине, или установе где се врши полагање и оверен од комесара или органа одређеног од Министарства Трговине и Индустрије. По закључењу списка исти се ставља акционарима на увиђај до дана збора. Дупликат списка депонованих акција у местима ван седишта Банке оверен од установе, где се полагање врши, и органа одређеног од Министарства Трговине и Индустрије, има се упутити Банци тако, да исти буде на дан збора у Средишници.

Чл. 25.

По улазницама издатим на основу положених акција Управни Одбор начиниће на самом збору списак дошних акционара, са означањем броја депонованих акција и броја гласова. Овај списак служиће за доказ, да ли се збор у опште може отворити и да ли се на

њему може приступити раду или не (чл. 27. Правила). Он мора бити оверен од изабратих оверача и државног комесара.

Чл. 26.

На сваком збору води се записник о раду, који потписује председник, деловођа и три оверача, а оверава комесар.

Чл. 27.

Да збор може пуноважно решавати, на њему мора бити заступљена $\frac{1}{2}$ друштвене главнице, осим изузетка предвиђеног у чл. 30. ових Правила; у противном сазиваће Управни Одбор други збор у року од 15 дана, који ће пуноважно решавати ма колики део главнице био заступљен.

Акционари, који желе учествовати на овом поновном збору, могу положити своје акције најдаље седам дана пре дана одређеног за одржање збора.

Чл. 28.

Збор решава:

1) о избору деловође, три бројача гласова и три оверача зборскога записника;

2) о поднесеним рачунима, о билансу и о предлозима за поделу добити;

3) о избору чланова за Управни и Надзорни Одбор и њиховим разрешницама;

4) о смењивању Управног и Надзорног Одбора;

5) о измени и допуни друштвених Правила;

6) о предлозима Управе и појединих акционара. У овом последњем случају предлози морају бити поднесени писменим путем

Управном Одбору најмање десет дана пре збора;

7) о смањивању и повећању основне главнице;

8) о престанку Банке и избору ликвидатора;

9) решава по предлозима Управног Одбора о куповини о отуђивању непокретности, и

10) решава о избору Пословног Одбора Главне Подружнице.

Чл. 29.

На збору се обично решава већином гласова, осим изузетака по чл. 30. ових Правила.

Чл. 30.

За решавање о престанку Банке мора бити заступљено $\frac{3}{4}$ главнице и да је за предлог гласало најмање $\frac{1}{3}$ присутних акционара.

За решавање о изменама и допунама банчиног статута, мора да је на збору заступљено најмање $\frac{2}{3}$ друштвене главнице и да је за предлог гласала апсолутна већина присутних акционара.

Чл. 31.

По решењима чл. 30. ових Правила мора се тражити још и одобрење Министарства Трговине и Индустрије.

Кад Министарство Трговине и Индустрије одлуке збора по чл. 30. ових Правила одобри, препис тих измена и допуна банчаних Правила, као и решења о престанку Банке, мора Управни Одбор најдаље за 10 дана од дана кад је Банци саопштена одлука Министарства Трговине и Индустрије, поднети надлежном Суду ради обзнане.

Чл. 32.

Редовном збору председава свакад председник Управног Одбора, ако је овај спречен, онда један од подпредседника истог.

У случају њихове спречености збору ће председавати онај члан Управног Одбора, кога Управни Одбор одреди.

Чл. 33.

На збору дају сваке три акције право на један глас, али ни један акционар не може имати више од двадесет и пет (25) гласова.

Чл. 34.

Акционар може на збору учествовати и гласати само лично или другога акционара опуномоћити за то, но увек само једнога за све своје акције.

Ни један акционар не може заступати више од једног акционара, изузев акционаре којима је он природни заступник. Држава, занатске задруге и све занатске установе, које су акционари, шаљу по једног делегата који ће их заступати.

Чл. 35.

Ако Управни Одбор не би сазвао редовни збор у року одређеном овим Правилима, онда је дужан то учинити за 15 дана Надзорни Одбор, ако ни овај не би то учинио, онда акционари, који представљају $\frac{1}{25}$ део од целокупног броја банчиних акција, могу тражити од Министра Трговине и Индустије одобрење за сазив збора.

Да би се ово одобрење Министра могло добити, мора се депоновати потребан број акција код Министарства Трговине и Индустије или тамо где оно одреди.

Чл. 36.

Управни Одбор дужан је на захтев акционара, чије акције представљају најмање десети део друштвених акција, да сазове ванредни збор и то најдаље у року од три дана, од дана када му је тај захтев писмено саопштен. Ванредни збор се мора одржати у року од 10 дана од дана сазива.

Ако Управни Одбор не сазове ванредни збор у року од три дана онда ће га у том истом року сазвати Надзорни Одбор. Ако ни он то не учини, онда то могу учинити сами акционари, који представљају $\frac{1}{25}$ део целокупног броја друштвених акција по начину како је изложено у чл. 35. ових Правила.

Чл. 37.

На ванредном збору председава председник оног одбора, на чији је позив и сазват.

Ако су збор сазвали сами акционари, онда ће њему председавати лице, које збор буде изабрао.

VI.

УПРАВНИ ОДБОР.

Чл. 38.

Управни Одбор је главни орган Банке, који њу представља према другим лицима и установама и управља целокупним њеним радом и имовином.

Чл. 39.

Чланова Управног Одбора има двадесет, од којих девет морају имати домицил и стално становати у Београду, а остали да буду из унутрашњости земље и то тако распоређени, да би занатлије — акционари из свих крајева

били у Управи заступљени. Од чланова Управе надполовичном већином морају бити заступљени занатлије — правни мајстори, који имају самосталне радње. Из редова незанатлија могу бити бирани пријатељи занатлијства, познати правни и економско-финансијски стручњаци. Чланове Управе бира збор акционара на 4 године.

Изабрани члан пре ступања на дужност полаже код Банке у депозит 100 сопствених акција на име кауције.

Чланови Управног Одбора не могу бити истовремено и чланови Управног или Надзорног Одбора које друге банке, чији су послови у супротности са интересима занатлијства.

Чл. 40.

После прве, друге и треће године банчног рада од прво изабраних двадесет чланова Управног Одбора одступаће коцком свагда по петорица. Њихова ће се места попунити избором.

После четврте године одступиће последња петорица и њихова ће се места избором попунити. Доцније одступиће свагда оних пет чланова, који су четири пуне године провели као чланови Управног Одбора.

Чланови који одступају, могу бити понова изабрани.

Чл. 41.

Члан, који се изабере, да ступи на место члана, који је умро или дао оставку, остаће члан само оно време, које је имао по Правилу да проведе умрли односно одступели члан.

Чл. 42.

Ако се број чланова Управног Одбора преко године смањи испод 11 чланова, онда ће

се сазвати ванредни збор ради попуне Управног Одбора. Изабрани чланови на ванредном збору, сматраће се, као да су изабрани на годишњем збору.

Чл. 43.

Чланови Управног Одбора одговарају за свој рад онако, како је законом утврђено (чл. 45. Закона о Акционарским Друштвима). Али штета, која је потекла из рада противно Правилима, не везује одговорношћу и оне чланове, који су одмах протествовали противу одлуке и наредбе одборове и Надзорном Одбору поднели писмени протест, па и они, који нису суделовали у радњи, којом је Банци причињена штета.

Чл. 44.

Одмак по одржању редовног збора чланови Управног Одбора бирају из своје средине председника и 2 подпредседника, и то свакад на једну годину. По истеку тога времена могу иста лица бити поново изабрана.

Подпредседници заступају председника у његовом одсуству у свима пословима његове надлежности.

Ако се деси, да сва тројица буду спречени вршити своје послове, Управни Одбор може изабрати из своје средине друго лице, које ће их привремено заступати.

Чл. 45.

Управни Одбор врши поглавито ове послове:

- 1) Прописује правилнике, пословнике и услове за рад у границама ових Правила;
- 2) Решава о отварању главне подружњи-

це, подружница и испостава или заступништва и прописује њихову организацију;

3) Утврђује чланове пословних одбора (чл. 69. ових Правила);

4) Одређује каматну стоцу по пропису чл. 21. ових Правила;

5) Саставља месечне и годишње извештаје о банчином раду, па их подноси Надзорном Одбору на преглед, а годишњем збору на преглед и одобравање, а главној подружници, подружницама и испоставама на знање;

6) Извршује зборске одлуке;

7) Решава о преносу акција;

8) Сазива редовне и ванредне зборове по прописима ових Правила;

9) Бира директоре и управнике средишнице, подружница, и испостава, а по њиховом предлогу, склапа уговоре и одређује висину плата и повишица чиновницима и одређује им кауцију;

10) Одређује она лица, која ће потписивати банчину фирму на основу ових Правила;

11) Одређује лица, која ће вршити ревизију рада подружница и испостава;

12) Врши у почетку сваке године расподелу новчаних средстава на подружнице и испоставе и то споразумно са њима. На случај да по овом питању не дође до сагласности, Управни Одбор ће учинити предлог првом наредном редовном збору, који о овом дефинитивно одлучује; и

13) Решава о утврђивању пословног подручја, Главној подружници, подружницама и испоставама, према чл. 3. Закона о Занатској Банци.

Чл. 46.

Управни Одбор се састаје по потреби, али најмање једанпут у два месеца на позив председника. У позиву се мора ставити дневни ред.

Председник ће сазвати седницу Управног Одбора и у том случају, ако осам чланова Управног Одбора то затраже, и то најдаље за 15 дана.

Управни Одбор не може решавати пуноважно, ако није присутно више од половине чланова.

Одлуке се доносе простом већином гласова; у случају једнаке поделе решава глас председников.

Чл. 47.

Сви чланови Управног Одбора из Београда — њих девет на броју — сачињавају извршни Одбор.

Извршни Одбор вршиће поглавито ове послове:

1) Да врши сваког месеца преглед банчиног стања;

2) Да припрема тачан годишњи извештај о раду Банке и њеним рачунима;

3) Да решава о кредитима;

4) Да поставља и отпушта чиновнике и остале службенике;

5) Да решава о свима хитним питањима, која не би могла сачекати састанак Управног Одбора, о чему подноси извештај првој наредној седници Управног Одбора.

Чл. 48.

Извршни Одбор састаје се на позив председника и то најмање једанпут недељно.

Председник је дужан сазвати седницу и кад четири члана извршног одбора то затра-

же. Седница је пуноважна кад присуствује најмање пет чланова.

Одлуке се доносе простом већином гласова; у случају једнаке поделе гласова, сматра се да је предлог о коме се решавало одбачен, о чему се подноси извештај првој седници Управног Одбора.

Чл. 49.

О свакој седници Управног и Извршног Одбора водиће се записник, у који ће се забележити укратко предмет и решења, као и одвојена мишљења. Записник ће потписивати присутни чланови и директор као деловођа.

Чл. 50.

Чланови Управног и Извршног Одбора дужни су редовно долазити на седнице. Дежурство у Банци одређиваће Управни Одбор.

Чл. 51.

Управни Одбор на првој својој седници одредиће висину дневнице за дежурство и седнице, како средишнице, тако и главне подружнице, подружница и испостава.

Тантијема која припада члановима Управног Одбора, дели се међу чланове према броју седница, којима су присуствовали. Седнице Извршног Одбора не урачунавају се, већ ће Управни Одбор члановима Извршног Одбора одредити на крају године специјалну награду за њихов рад.

Чланови Управног Одбора из унутрашњости, који долазе банчиним пословима у Београд на седнице, имају право на накнаду путних трошкова и дневнице, коју у почетку године одређује Управни Одбор.

Чл. 52.

Управни или Извршни Одбор властан је, да опуномоћи друга лица, да у појединим пословима и односима заступају Банку, што ће се пуномоћством ближе одредити.

VII.

НАДЗОРНИ ОДБОР.

Чл. 53.

Надзорни Одбор је врховни контролни орган банчин. Он мотри над целокупним радом банчиним и њених органа, а нарочито прегледа месечна и годишња стања и рачуне банчине, и на крају сваке године инвентар целе њене имовине.

Чл. 54.

Надзорни Одбор састоји се из пет чланова, од којих збор акционара бира двојицу, а тројицу именује држава и то: двојицу именује Министар Трговине и Индустрије, а једног Министар Финансија (чл. 6. Закона о Занатској Банци).

Чланови, које бира збор, бирају се на две године.

Чл. 55.

За поновни избор чланова Надзорног Одбора, за попуњавање случајно упражњених места, за конституисање истог и за дужност председника важе прописи који су предвиђени за Управни Одбор.

Чл. 55.

Седница Надзорног Одбора је пуноважна, када су присутни најмање три члана. Одлуке се доносе већином гласова. При једнакој подели гласова предмет о коме се решавало сма-

тра се да је одбачен. На седницама се води записник, у смислу чл. 50. ових Правила.

Чл. 57.

Чланови Надзорног Одбора, сем тројице одређених од државе, дужни су пре ступања на дужност да положи Банци 100 сопствених акција банчиних, које служе за покриће случајних губитака због неправилног рада њиховог.

Чл. 58.

Председник Надзорног Одбора сазива чланове тога одбора на седницу и то најмање једанпут месечно.

Сваки члан је дужан редовно долазити на седнице и на њима радити. Награду за седнице одређује Управни Одбор у почетку сваке године. Чланови имају право на тантијему према броју седница, на којима су учествовали.

Чл. 59.

Чланови Надзорног Одбора дужни су тачно вршити оне послове, који им се чл. 49. и 50. Закона о Акционарским Друштвима стављају у делокруг рада.

Надзорни Одбор има право, да сазове збор, ако нађе да то захтевају интереси банчини.

VIII.

ОСНИВАЊЕ ГЛАВНЕ ПОДРУЖНИЦЕ, ПОДРУЖНИЦА И ИСПОСТАВА.

Чл. 60.

Пословни Одбор Главне Подружнице, састоји се од 8—12 чланова, које бира збор акционара на четири године. Један од подпредседника Банке уједно је прочелник главне

Подружнице у Загребу. Заменика прочелника за подружницу бира Одбор Главне Подружнице. Већина Одбора Подружнице морају бити самосталне занатлије (обртници).

Уз прочелника мора надполовична већина чланова пословног Одбора стално становати у Загребу. Изабрани чланови овог Одбора полажу барем 75 сопствених акција на име кауције.

Чл. 61.

И за чланове пословног Одбора Главне Подружнице вреде аналогне одредбе, како их прописују чланови 40., 41. и 42. ових Правила.

Чл. 62.

Пословни Одбор Главне Подружнице састаје се најмање једанпут месечно. Прочелник може сазвати седницу, и кад то траже битни интереси Главне Подружнице или то захтевају четири члана.

Одбор решава прноважно, ако је присутна надполовична већина чланова са прочелником. Одлуке се доносе већином гласова; кад се гласови поделе, одлучује глас прочелника.

Чл. 63.

Пословни Одбор Главне Подружнице врши ове послове:

- 1) слаће средишници сваког месеца своје извештаје;
- 2) извршава одлуке збора акционара у колико се односе на њено подручје;
- 3) бира и одпушта Равнатеља и све остало службено особље; избор Равнатеља потпада потврди Управног Одбора;
- 4) решава о кредитима за своје подручје;

5) потписује фирму главне Подружнице, а по овлашћењу Управног Одбора;

6) доноси одлуке о начину штедње за своје подручје, а на основу закона и ових Правила, те по одобрењу банчиног Управног Одбора.

Чл. 64.

Пословни Одбор главне подружнице бира из своје средине четири члана, који са прочелником чине Извршни Одбор. Извршни Одбор одређује дежурног члана из своје средине. За њихов труд одређује им Управни Одбор награду на крају сваке године.

Чл. 65.

Извршни Одбор се Главне Подружнице састаје по потреби а на позив прочелника. Прочелник је дужан сазвати седницу кад то затраже и тројица чланова Извршног Одбора. Одлуке се доносе већином гласова. У случају једнаке поделе гласова сматра се, да је предмет, о коме се решавало, одбачен.

Чл. 66.

Чланови пословног Одбора Главне Подружнице, затим Подружница и Испостава, одговарају за свој рад онако, како је то предвиђено чл. 43. ових Правила.

Чл. 67.

Надзор над радом Главне Подружнице, као и над радом Подружница и Испостава врши Управни Одбор банчин преко нарочито за то одређеног лица. Надзорни Одбор Банке вршиће надзор над њима у смислу чл. 59. ових Правила.

Државни надзор вршиће комесар, у смислу чл. 79. ових Правила.

Чл. 68.

Кад стигне писмени захтев акционара са једног Подручја, на којем се на основу закона о Занатској Банци и Правила може основати Подружница или Испостава, ако Управни Одбор нађе, да та подружница или испостава има предуслова за опстанак, Управни Одбор позван је да одмах приђе оснивању тражене подружнице или испостава.

У своме ће захтеву, акционари тога подручја, поставити такође предлог о томе, који акционари треба да уђу у пословни одбор подружнице или испостава.

Ради уштеде, режије, могу се испостаवे ослонити на коју кредитну занатлијску (обртничку) задругу или установу.

Чл. 69.

Чим се буде приступило оснивању подружнице или које од испостава Управни Одбор Банке наименоваће пословни Одбор за потичну подружницу, односно испоставу. Пословни Одбор подружнице односно испостава састоји се од седам односно пет чланова.

Одступели чланова могу бити понова наименовани.

Чл. 70.

Пословни Одбор подружница и испостава вршиће поглавито ове послове и то:

1) да врши сваког месеца преглед стања подружнице, односно испостава и о томе подноси извештај Банци;

2) да припреми тачан годишњи извештај о раду подружнице односно испостава и пошаље исти Банци најдаље до 15. јануара идуче године;

- 3) да решава о додељивању кредита;
- 4) да поставља и одпушта чиновнике и остале службенике.

Чл. 71.

Приликом ступања на дужност, чланови пословног Одбора подружница и испостава полажу по 50 сопствених акција на име кауције.

Чл. 72.

Седницама пословног Одбора подружница и испостава руководи прочелник, о чему се води записник, који потписују са прочелником и присутни чланови.

IX.

СЛУЖБЕНО ОСОБЉЕ.

Чл. 73.

Дужности и права банчиних чиновника, како у редовном намештењу, тако и за случајеве одпуста и умировљења, уредиће се нарочитим службовником, кога ће решити Управни Одбор.

Чл. 74.

Банка је дужна основати пензиони фонд за своје особље и истоме дотирати сваке године проценат одређен овим Правилима. Предлог Правила пензионог фонда банчиног особља, Банка ће доставити на одобрење Министру Трговине и Индустије.

X.

БИЛАНС, ПОДЕЛА ДОБИТИ И ФОНДОВИ.

Чл. 75.

Састав биланса вршиће се сваке године, у смислу чл. 71. Зак. о Акционарским Дру-

штвима, пошто се закључе годишњи рачуни 31. децембра.

Чл. 76.

За покриће могућих губитака, који би потекли из послова правилно предузетих и штетом окончаних, Банка има свој резервни фонд из кога их покрива. У фонд се уноси сваке године један део чисте добити банчине, (Чл. 77.) а сем тога и приход од самог резервног фонда, док фонд не достигне 50% уплаћеног банчиног капитала.

Чл. 77.

Од изнађене чисте годишње добити одваја се:

- 1) 6% најмање на дотацију резервном фонду;
- 2) 6% на име тантијеме члановима Управног Одбора;
- 3) 1% на име тантијеме члановима Надзорног Одбора;
- 4) 3% на име тантијеме банчином особљу, ако су бар 6 месеци били у банчиној служби;
- 5) 3% фонду за сумњива потраживања;
- 6) 1% пензионом фонду банчиних чиновника и службеника;
- 7) 1% фонду за помагање занатлијске литературе;
- 8) остатак чисте добити дели се акционарима као дивиденда, или се са њим има поступити онако како збор реши.

Чл. 78.

Дивиденда исплаћиваће се 20 дана по одржању редовног годишњег збора. Неподигнута дивиденда застарева у корист резервног фонда, за три године од дана збора, који је одобрио закључне рачуне.

ДРЖАВНИ НАДЗОР.**Чл. 79.**

Надзорно право државе вршиће у име Краљевске Владе Министар Трговине и Индустрије преко нарочитог комесара. Краљ на предлог Министра Трговине и Индустрије поставља комесара указом. Његовог заменика одређује Министар Трговине и Индустрије својим решењем. Комесар је државни чиновник из реда стручњака, а плата његова пада на терет ове банке. Владином је комесару дужност:

1) Да присуствује са правом на саветодавни глас свима седницама Управног и Извршног Одбора бинчиног, те контролише послове одбора Главне Подружнице, како би могао контролисати, да ли су одлуке његове и радња саобразне статуту, земаљским законима и интересима Банке.

2) Да присуствује редовним и ванредним прегледима касе, књига и магазина банчаних, и

3) Да присуствује на зборовима акционара.

Кад комесар нађе, да је која одлука Управног и Извршног Одбора или збора акционара противна друштвеним Правилима и земаљским законима, има право обуставити је од извршења и дужан је о томе одмах известити Министра Трговине и Индустрије, који ће донети решење у року од 10 дана, чије је решење извршно. На случај да Министар Трговине и Индустрије у горњем року не донесе своју одлуку, закључак збора, односно Управног или Извршног Одбора ступа на снагу.

Да би комесар успешно могао отправљати своју дужност, има права да у том циљу тражи потребна му обавештења од банчаних органа, који су дужни давати му их по своје најбољем знању.

У случају, да комесар није наменован или да је спречен да врши своју дужност, Министар Трговине и Индустрије наменовати ће му привременог заступника.

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ

Одељење за кредитне установе
и осигурања.

VI Бр 3806.

23. Септембра 1926. год.
Београд.

На основу чл. 5. и 9. Закона о Акционарским Друштвима и чл. 6. Закона о Занатској Банци Краљевине С. Х. С.

о д о б р а в а м

ова Правила, стим да учине следеће измене и допуне:*)

1. — У називу Банке има се избрисати реч „Повлашћена“; тако исто у чл. 1. и 2. као и свугде тамо где би се налазила та реч.

2. — На крају става II. у чл. 2. додати: „Испостава се може отворити у местима, која су седиште економског подручја кадраг да из главнице коју је оно уписало, и сразмерног дела државне помоћи, у смислу установе овог Закона, издржава своју Испоставу.“

*) Измене и допуне Господина Министра унете су у текст.

3. — У чл. 5. испред речи „вршити“ додати реч „обавезно“; а на крају тога члана у место тачке ставити запету и додати речи: „као и преко Покрајинских Службених новина ако их има.“

4. — Члан 6. има да гласи: „Циљ је Банке да помаже занатлије и занатску радност снабдевањем што повољнијим кредитом и помагањем отварања занатлијских задруга. Она ће подстицати оснивање кредитних и осталих занатлијских задруга, а кредитоваће све занатлијске задруге и установе.“

5. — Члан 8. има да гласи: „Основна главница банчина износи 75,000.000 динара и подељена је на 375.000 акција свака од номиналних 200.— динара. Најпре ће се уплатити 37,500.000 динара. Свој удео уплатиће Држава увек у размеру од 40% према 60% капитала којег потпуно уплате приватни. Друга половина основне главнице уплатиће се кад то одлучи збор акционара и на то пристане Министар Трговине и Индустрије.“

Основна глваница може се повећати по решењу збора акционара и одобрењу Министра Трговине и Индустрије.“

6. — У чл. 9. после речи „одређиваће“ додати: „предлогу Управног Одбора, збор акционара, а по одобрењу Министра Трговине и Индустрије.“

7. — У чл. 14. на крају II. става у место тачке метути запету и додати речи: „које се доноси најдаље у року месец дана од дана тражења.“

8. — На крају чл. 16. додати нов став, који гласи: „Могу учествовати и имати право гласа на збору акционара само они акционари, који су као такви уведени у књигу банчиних

акционара најмање на деведесет дана пре збора акционара. Ово не важи за предходни збор акционара.“

9. — У чл. 20. код тачке 4. на крају алинеје под д) додати речи: „и занатлијских задруга и то само уз покриће у готовом новцу.“;

У члану 20. на крају додати следеће алинеје:

„Ради што бољег информисања, Банка ће вршити обавештајну службу и преко слободних организација у земљи.“

Не могу од Банке добивати кредите оне занатлије, које се баве позајмљивањем новца другим лицима.“

10. — Код чл. 39. има се на крају додати нова алинеја, која да гласи:

„Чланови Управног Одбора не могу бити истовремено и чланови Управног или Надзорног Одбора које друге банке, чији су послови у супротности за интересима занатлијства.“

11. — У чл. 79. после друге реченице додати: „Његовог замењеника одређује Министар Трговине и Индустрије својим решењем, а у тач. I. после речи: „банчиног“ додати: „те контролише послове Одбора Главне Подружнице.“

Ослобођено плаћања такса на основу Закона о Занатској Банци Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Министар
(М. П.) Трговине и Индустрије,
Др. И. Крајач, с. р.

